

Illustrationer - Tina Lundgren

Jag önskar att folk ska förstå varför Åhus ligger där det ligger och att ge en känsla av hur det var att leva på den tiden

CLAES BERGKVIST

- Åhus 2000 år på en timme

- Jag önskar att folk ska förstå varför Åhus ligger där det ligger och att ge en känsla av hur det var att leva på den tiden.

Claes är född och uppvuxen i byn och han har ett stort hjärta för Åhus. Intresset för historia kommer troligen från familjen då hans pappa började guida i Åhus i slutet av 60-talet. Claes, som i 24 år jobbat som revisor, hade egentligen inte en uttalad tanke på att göra guidningar om Åhus. Det var när han fick en förfrågan om att hålla en föreläsning om gamla Åhus för SPF Havsvinden som intresset tog fart igen.

Claes började så smått att guida innan pandemin, och från april till september i år har han gjort rundvandringar och nu under hösten har han börjat hålla föreläsningar för företag och organisationer. Claes är tydlig med att han inte upprepar en

massa årtal utan han vill beskriva hur Åhus sett ut de senaste 2000 åren.

År 1149 räknas som första år då Aos blev känd som stad med slott (borg). Aos betyder åmynning. Claes berättar bland annat om trekungaslaget som år 1026 ägde rum i Helge ån och upp i Hammarsjön.

- Den norska och svenska kungarna drabbade samman med Danmarks kung, Knut den store, som vann slaget. Detta kan ha varit det sista stora vikingaslaget i Norden och tänk att det i så fall har skett här i vårt område, säger Claes exalterat.

Han berättar vidare att en direkt konsekvens av detta slag troligen var att danskarna lät upprätta en borg i Åhus hamn. Claes förklarar hans sätt att se på varför man valde just den platsen och hur man sedan

byggt bosättningar längs med ån innanför och i skydd av borgen. Man ser och hör tydligt hur Claes utifrån fakta och bygger upp en trolig levnadssituation för människorna på den tiden.

Åhus har alltid varit direkt kopplat till Helge å. På medeltiden var hamninloppet i Åhus det enda ställe där vattnet från Helge å kunde rinna ut i Östersjön. Med Helge åns avrinningsområde på 4725 kvadratkilometer så blev det enorma mängder och ett högt vattenflöde vilket troligen passat lax- och ålvandring ypperligt, gett invånarna en god försörjning av mat. Claes har genom sitt engagemang i Ålakademien ett stort intresse för just ålen, ålens fortlevnad.

Claes går igenom århundranden undan för undan. På 1100-talet byggs Åhus Sankta Maria kyrka, på 1200-talet bygger man Dominikaner-konventet och i

slutet av detta århundradet får Åhus sina stadsprivilegier och sitt stadsvapen.

När Claes går över och berättar om 1300-talet så kommer han såklart in på stadsmuren i Åhus som är den bäst bevarade stadsmuren på fastlandet. På 1400- och 1500-talet byggs rådhuset på torget och borgen i Åhus bränns ner.

År 1612 bränns Vä ner av den svenska kungen Gustaf II Adolf och detta gör att Christian IV beslutar sig för att grunda Christianstad. År 1617 blir Åhus också av med sina stadsrättigheter, och all verksamhet i Åhus var tvungen att flyttas till Christianstad.

Åhus medeltida historia har mycket att ge och det är stimulerande

att få guida Åhusbor och turister genom dess århundraden.

Med undantag för 30 år på 1300-talet så har Åhus alltid varit danskt, först i och med freden i Roskilde 1658, blir Skåne och Åhus svenskt. Men krigen i Skåne fortsatta ändå, och först i samband med slaget vid Lund 1676 så vann Sverige slaget om Skåne.

Alla dessa händelser är bara delar av det som Claes berättar om. När vi kommer in i nutid så vill han framhålla det unika vi har idag och många delar av det kopplas såklart ihop med vatten.

- Vi har 4 mil sandstrand, Beachhandboll och beachfotboll, en mängd otroligt fina företag, bra hotell och restauranger plus en fantastisk golfbana.

- Åhus medeltida historia behöver också lyftas fram för att ge Åhus full rättvisa, menar Claes.

Han betonar också att Åhus genom alla århundranden varit en handelsplats och att handeln alltid överlevt. På frågan om han skulle vilja ha något mer i byn så svarar han:

- Jag önskar att vi hade fått tillbaka det gamla beståndet av ål och lax i Helge å samt torsk och sill i Hanöbukten, säger han.

Åhus är ett gott ställe att leva på och Claes tror att Åhus kommer att fortsätta växa.

Med dagens teknik kan man jobba var som helst i världen och bo i Åhus.

En av mina sista frågor är om han kan nämna tre favoritplatser i Åhus.

- Torget och Revhaken, sedan skulle jag vilja säga all historia som finns under marken, ler han.

